

Prisluhnite nam!

December 2012 ❁ leto I, št. 1

Glasilo Pastorale gluhih in naglušnih Slovenije

P*risluhnite nam!*

– glasilo Pastorale gluhih in naglušnih Slovenije

Na slovenskem imamo nešteto revij in časopisov, takšne in drugačne vsebine. Izdajajo jih lahko stranke in politične organizacije ter različne državne, privatne ali verske inštitucije.

Vse te so dosegljive različni skupini bralcev, med katere sodijo tudi ljudje s posebnimi potrebami, med katere spada tudi gluhi in naglušni. Revije in časopisi so oblika javnih medijev, ki služijo bralcu za sprostitve v prostem času, ga obveščajo in izobražujejo. Izdajatelj pa s tem tudi razkrije svojo identiteto in svoj vpliv. Zaradi bolj kakovostnega informiranja gluhih in naglušnih članov Cerkve na slovenskem Pastoralni center gluhih in naglušnih Slovenije (PGNS) začelja občasno izdajati glasilo pod naslovom *Prisluhnite nam!* Zakaj tak naslov? Iz več razlogov: ker smo gluhi v svetu sliščih pogosto premalokrat slišani ali pa z našim načinom izražanja (kretanje) ne pridemo do besede. Mi pa želimo, da bi beseda gluhega in naglušnega kristjana postala slišana tudi v Cerkvi na Slovenskem, ker želimo biti enaki med enakimi. Ker želimo pokazati svojo identiteto, ki se je ne sramujemo. Glasilo bo namenjeno gluhim in naglušnim, njihovim svojcem in sliščim prijateljem gluhih in naglušnih Slovenije, kakor tudi širšemu občestvu bralcev. Pastoralna gluhih in naglušnih nima donatorjev ne sponzorjev, s katerimi bi naš krili nastale stroške oblikovanja in tiska. Zato vam bomo hvaležni za vaš prostovoljni dar. Radi bi, da bi glasilo *Prisluhnite nam!* izhajalo v barvah in ga

tako obogatili in popestrili tudi z aktualnimi fotografijami. Prva številka *Prisluhnite nam!* je izšla v obliki kot se za tako glasilo spodobi. Ali bo naslednja številka, ki bo izšla v postnem času, tiskana v črno beli tehniki in na navadnem papirju, pa je odvisno le od vas bralcev in morebitnih donatorjev ali celo sponzorjev. V glasilo bomo bralce obveščali o aktualnih dogodkih Pastorale gluhih in naglušnih v Cerkvi na slovenskem in v svetu. V njem ne bo manjkalo tudi poučnih vsebin in zanimivosti. Glasilo bo objavljalo dogodke v povezavi s cerkvenim letom in praznovanjem cerkvenih praznikov. Poseben namen našega glasila bo tudi boljša koordinacija in obveščenost med različnimi območnimi pastoralnimi središči gluhih in naglušnih v Cerkvi na slovenskem ter večja ozaveščenost sliščih katoličanov o vlogi gluhih in naglušnih v slovenski Cerkvi. Na koncu pa bi vsekakor radi bralcem pomagali pri vsesplošni osebni in duhovni rasti. Ker

so naši bralci večinoma gluhi in naglušni, se zavedam, da naši članki ne bi smeli biti predolgi in pisani v »težkem« jeziku, ker večina gluhih ima omejen besedni zaklad knjižne slovenščine. Naše glasilo ne bo politično omejeno, ker je kristjane mogoče zaslediti tako na desnici kot na levisi. Glasilo bo zanimala le resnica, ker je Bog sama

Resnica. Resnica pa je le ena, različni so pa načini iskanja in pogledi nanjo. Da pa bi bil mesečnik čim bolj pester, ste spoštovane bralke in bralci vabljeni k sodelovanju s svojimi članki. Vaše članke nam lahko pošljete na naš elektronski naslov: pastorala.gn@gmail.com.

Urednik

Pastorala gluhih in naglušnih Slovenije (PGNS)

Pastorala gluhih in naglušnih Slovenije (PGNS) je kategorijalna pastorala Cerkve na Slovenskem, kar pomeni, da je še prav posebno namenjena določeni kategoriji ljudi.

Tako kot ostale katégorijalne pastore (zaporniška, vojaška, bolniška, ...) tudi PGNS svoje poslanstvo uresničuje v trojnem poslanstvu cerkve: 1. *kerigma*: označevanje, 2. *koinonija*: graditev občestva in 3. *diakonija*: služenje. PGNS svoje poslanstvo izvršuje v občestvih, ki jih sestavljajo gluhi in naglušni kristjani, ki bolj ali manj uporabljajo slovenski znakovni jezik (SZJ) ter med njihovimi svojci, ne glede na

to ali ti slišijo ali ne. Ker skoraj noben pastoralni delavec na slovenskem ne pozna slovenskega znakovnega jezika, je

žal večini gluhih redna cerkvena pastore, ki se jo izvaja po župnijah, nedostopna. Gluhi zaradi prikrajšanosti za sluh in zaradi jezikovne ovire tako ne moremo biti vključeni ne v karitativno dejavnost, ne v mladinsko pastore, ne v katehezo, ne v župnijske pastoralne svete,... Skratka nikjer! PGNS bo dolgoročno gluhim in naglušnim omogočila bolj aktivno udeležbo v vseh dejavnostih, ki jih pozna katoliška Cerkve, saj bodo le-te pri nas izvajane neposredno v slovenskem znakovnem jeziku.

S

truktura delovanja PGNS

Pastorala gluhih in naglušnih Slovenije (PGNS) je krovna ustanova gluhih in naglušnih v Cerkvi na Slovenskem.

Na lokalni ravni PGNS ustanavlja krajevne pastoralne centre gluhih in naglušnih (PCGN) in tako vzpostavlja mrežo svojega udejstvovanja. Po večletnem delovanju, ko se oblikuje močnejša skupnost, območni pastoralni center gluhih in naglušnih izvede volitve za pastoralni svet. Pastoralni svet je posvetovalni organ duhovniku, ki kot predsednik (župnik) vodi lokalno skupnost gluhih in naglušnih. Pastoralni svet sestavlja 7 članov: predsednik (župnik), tajnik in blagajnik sestavljajo tajništvo ter še štirje člani iz skupnosti. Tajni-

ka, blagajničarja in štiri člane pastoralnega sveta se voli na dve leti. Volilno pravico imajo aktivni člani krajevnega Pastoralnega centra gluhih in naglušnih (PCGN).

P

astoralni centri gluhih in naglušnih (PCGN) na slovenskem – november 2012

Pastorala gluhih in naglušnih se v Cerkvi na slovenskem izvaja v naslednjih župnijah:

VCGN - župnija Ljubljana Šiška (1970),
PCGN Ljubljana - župnija Ljubljana Črnuče (2010), **PCGN Kranj** - župnija Kranj Šmartin (2009), **PCGN Maribor** - župnija sv. Peter - Malečnik pri Mariboru (2009), **PCGN Novo mesto** - župnija Novo mesto Šmihel (2011), **PCGN Ptuj** - župnija sv. Ožbalt (2012), **PCGN Celje** - župnija sv. Duh (2012), **PCGN Nova Gorica** - župnija Kristusa Odrešenika – Nova Gorica (2012).

Zavetnik gluhih in naglušnih

Že od nekdaj za zavetnika gluhih in naglušnih velja sv. Frančišek Saleški in pred njim še sv. Vid.

V novejšem času je k zavetnikom gluhih in naglušnih prištet še sveti **Filip Smaldone**, italijanski duhovnik, ki je deloval v južni Italiji. Sveti Filip je bil rojen 27. julija 1848 v Neaplju, umrl pa je 4. junija 1923 v mestu, ki se imenuje Lecce. Sveti Filip se je kot duhovnik ves posvetil duhovni oskrbi in izobraževanju gluhih in naglušnih. Na njegovo pobudo je škof v Leccah, 25. marca 1885 potrdil kongregacijo sester salezijank Presvetega Srca, ki se še danes izključno posvečajo izobraževanju in pastoralni gluhih in naglušnih. To je edina redovna skupnost v katoliški cerkvi s tovrstnim poslanstvom - karizmo. Papež Janez Pavel II je duhovnika Filipa Smaldoneja 11. julija 1985 razglasil za blaženega, papež Benedikt XVI, pa ga je 15. oktobra 2006 razglasil za svetnika in zavetnik gluhih in naglušnih (**god: 4. junij**). Ob godu svojega zavetnika, sv. Filipa Smaldoneja, PGNS na prvo soboto v juniju (Filipova sobota) organizira vseslovensko srečanje gluhih in naglušnih kristjanov, vsakič v drugi škofiji/nadškofiji. Zavetnik pastorage gluhih in naglušnih v Sloveniji je sv. Filip Smaldone.

Sveti Filip, zavetnik gluhih in naglušnih, prosi za nas!

ADVENTNI ČAS – ČAS PRIPRAVE NA PRAZNOVANJE JEZUSOVEGA ROJSTVA

Glej, devica bo spočela in rodila sina in imenovali ga bodo Emanuel, kar v prevodu pomeni Bog z nami. (Mt 1,23)

S prvo adventno nedeljo smo vstopili v novo obdobje cerkvenega leta. Sam advent, ki traja štiri adventne nedelje, je tudi priložnost, da bi mogoče celo začeli neko novo obdobje našega življenja – več življenja v prijateljstvu z Bogom. Kristjani

se v adventnem času ne predajamo površnemu praznovanju in neusmiljenemu potrošništvu, ki dobesedno zlorablja darove in materialno blagostanje posameznika in ki ne pelje drugam kot le k trenutni in začasni zadostitvi posameznikovega veselja. Nasprotno, kristjan se v adventnem času veseli odločitve Boga, da Bog po Jezusu Kristusu pride na ta svet med nas ljudi in

tako postane enak med enakimi, razen v grehu. Zato se v adventnem času kristjani z molitvijo, postom in s prizadevanjem delati to kar je dobro, duhovno pripravljamo na Božič. Ko vsako naslednjo nedeljo na adventnem venčku prižigamo eno svečo več, se krščanska družina ob adventnem venčku zbira k molitvi. Najbolj prikladna molitev ob adventnem venčku je molitev Zdrava Marija, v kateri občudujemo in hvalimo Marijin odgovor na oznanilo angela Gabrijela, da bo postala Božja Mati. Naj bosta letošnji adventni čas in Božič praznika, v katerem bo letos več prostora za tiste, ki so osamljeni, za invalide, za tiste, ki so pred kratkim zgubili ljubljeno osebo, za tiste, ki so se v zadnjih časih srečali s hudimi življenjskimi preizkušnjami. »Veseli december« omogoča prostor za veselje le določenemu krogu ljudi: zdravim, srečnim, uspešnim in bogatim. Kakor da na svetu ob omenjenih ni ostalih. Božič pa je praznik, ki omogoča prostor za vsako človeško srce. Nad resnico, da je Bog kot otrok, a na

prav poseben način, stopil v ta naš svet, v navadne jasli in ne v razkošen dom, a kljub temu v dom poln ljubezni in toplote, pa se razveseli, umiri in potolaži vsak človek s preprostim in ponižnim srcem.

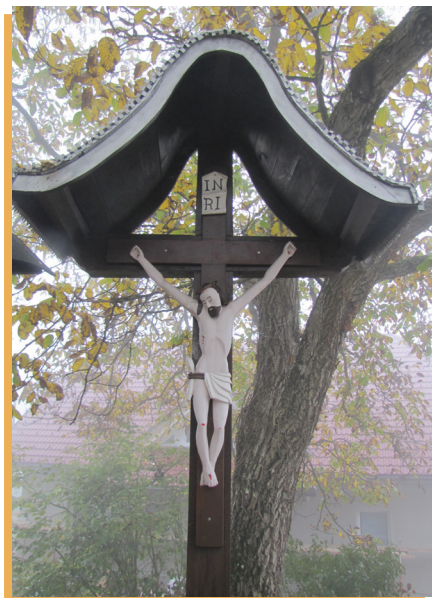
Gluhim in naglušnim Slovenije, tolmačem SZJ, svojcem in prijateljem gluhih in naglušnih ter vsem ljudem dobre volje voščimo milosti poln adventni čas ter vesel in blagoslovljen Božič. Obenem vse najboljše v nastopajočem letu 2013!

PGNS.

Cerkev in gluhi do druge svetovne vojne

Katoliška Cerkev je bila v zgodovini zahodnega sveta med prvimi, ki se je začela zanimati za vsesplošno izobraževanje gluhih in naglušnih.

Marsikateri duhovniki na gluhe že od nekdaj niso gledali ne s prezirom ne s sožaljem, ampak so jih jemali kot sebi podobne. Zavedali so se, da če bi bili gluhi deležni ustreznih in pravočasnih informacij, bi lahko opravljali skoraj vse poklice, ki jih opravljajo slišči. Zato so duhovniki že v srednjem veku gluhe poučevali v znakovnem jeziku. V današnjem času se je katoliška Cerkev po svetu tako prilagodila gluhim in naglušnim, da marsikje duhovniki mašujejo in z

redovnicami oznanjajo evangelij v znakovnem jeziku. Torej je za Cerkev znakovni jezik enakovreden ostalim jezikom sveta. Znakovni jezik je lahko tudi liturgični jezik. Žal na Slovenskem dolgo časa ni bilo v praksi, da bi duhovniki kretali in v znakovnem jeziku maševali. Celo marsikateri škofje so posebnost gluhih imeli za nepomembno, ker s tem problemom morebiti niso bili ustrezno seznanjeni. Po drugi svetovni vojni so v katoliški Cerkvi na slovenskem še

obstajali duhovniki, ki so kretali, oz. uporabljali slovenski znakovni jezik - SZJ (Alojzij Tome,...) in ki so kot učitelji delovali v bivši ljubljanski gluhonemnici – današnja stara onkološka klinika.

Cerkev in gluhi po drugi svetovni vojni

Cerkev po drugi svetovni vojni začenja izgubljati stik z gluho populacijo.

Po drugi svetovni vojni, ko je Cerkvi bilo onemogočeno, da bi se ukvarjala z vzgojo in z izobraževanjem tako slišočih kot gluhih in naglušnih, je duhovnikom in redovnikom ter redovnicam postalo zelo težavno ohranjati stike s gluho populacijo. Iz tega naslova in zaradi pomanjkanja določenih informacij, je ateizacija med gluhih bila dokaj učinkovita. To se danes še posebej opaza na srednji in mlajši generaciji. Ker je neinformiranost na verskem področju med gluhih precejšnja, se marsikateri gluhi niti ne zavedajo svoje duhovne razsežnosti. Duhovna razsežnost je nujna za zdrav in celovit razvoj in zdrav obstoj posameznika. Za vsako narodnostno skupino, pa tudi za skupino gluhih in naglušnih so pomembni duhovno močni individuumi, ki bi bili v skupini pristni in za zgled. Velika škoda je, da najdemo danes v postkomunističnih deželah zelo malo oznanjevalcev krščanske vere v znakovnem jeziku. Varovati se je treba pred tem, da bi gluhega človeka prepričali, da se mu ni treba beliti glave z Bogom in iskanjem smisla, odpuščanja, in z

razmišljanjem o večnosti z Bogom ali brez njega. Večina tistih, ki poznajo gluhe, ve, da gluhi težko izrazijo svoja čustva, svoje občutke, svoje notranje doživljanje. Težko jih izrazijo, ker na področju psihologije in teologije nimamo ustreznih kretenj, s katerimi bi pojasnili notranja stanja, doživljanje. Žal v Sloveniji nimamo dovolj strokovnjakov na specifičnih področjih, ki bi poznali znakovni jezik in tako skupaj z gluhih ustvarili nove izraze in jih nato ozaveščali. Za vsako področje je kompetentna stroka. Zato bi stroke morale sodelovati pri razvoju znakovnega jezika, da bi se izognili nejasnim in površnim kretnjam, saj le-te morajo biti

jasne in enostavne. Duhovna razsežnost človeka je pri gluhih še danes dokaj zapostavljena. In tu je Cerkev poklicana, da gluhe ozavešča. Tudi gluhi čutijo, da ni dovolj le vegetirati, se zabavati, ker je življenje zelo pestro in nepredvidljivo. Seveda je to iskanje smisla najlažje odriniti v stran ali pa ga iskati v kulturi ali umetnosti. A roko na srce, vse to človeka lahko potolaži, vendar le začasno. Kje je globlji smisel življenja, veselja, minljivosti, trpljenja, stisk, nepravčnosti, krivic, obstoja sveta – stvarstva? Nobena ideologija nima pravice igrati se

z gluhih in iz njih narediti duhovne invalide. Zato je poslanstvo Cerkve tudi evangelizacija v znakovnem jeziku. Bogu hvala, da so v Cerkvi na Slovenskem po letu 1970 bili, kljub težkim poveljnim časom, močne osebnosti tako duhovniki (p. Jakob Biol, p. Bogdan Knavs) kot laiki, ki so se prek Verskega centra gluhih in naglušnih v župniji Ljubljana – Šiška radi posvečali duhovni oskrbi gluhih in naglušnih. Velika je zasluga omenjenega centra, da danes sploh lahko govorimo o gluhih in naglušnih v Cerkvi na slovenskem.

Zakaj naj bi duhovniki in redovniki ter redovnice uporabljali znakovni jezik?

Marsikateri gluhi bi radi, da bi škofje in duhovniki do nas bili bolj odprti in pozorni.

Tudi gluhi potrebujemo osebni stik z vami, škofi in duhovniki, a je to marsikdaj zelo težko. Bogu hvala, da tako škofje kot duhovniki postajate v zadnjem času čedalje bolj ozaveščani o specifičnosti gluhot, o pravicah nas gluhih in naglušnih (in enako mi o svojih dolžnostih) in se v novejšem času bolj angažirano odločate za pastoralno delovanje med gluhih in naglušnih. Idealno bi bilo, ko bi vsak škof v svoji škofiji poskrbel, da bi škofija imela vsaj enega duhovnika in redovnico, ki bi bili pripravljeni naučiti se znakovni jezik in delati z gluhih in za gluhe. Tako bi nekega dne na slovenskem lahko imeli več duhovnikov, ki bi lahko maševali in spovedovali v znakovnem jeziku, redovnice pa bi nas gluhe lahko v znakovnem jeziku animirale pri sveti maši in za nas imele različne programe npr. duhovne vaje. Spoštovani škofje in duhovniki, redovniki in redovnice! Gluhi in naglušni si želimo, da bi bolje spoznali vero naših staršev, naših prednikov. Zaradi gluhot smo žal večkrat prikrajšani celo za resnico vere. Po čigavi krivdi? Marsikaterim gluhih je vera velika neznanka in marsikateri med nami se za vero res ne zanimajo. Ker nismo

ustrezno poučeni, mogoče marsikdo med nami še ne veruje v Jezusa in se nanj ne obrača, verujemo pa v nekega naravnega boga, ki bi mu nekega dne mogoče lahko rekli Jezus, Sveta Trojica. Duhovniki greste v

misijone, naučite se tujega jezika in ste na to ponosni. Mogoče bi lahko kdo med vami bil ponosen, da bi obvladal znakovni jezik in misijonaril v lastni domovini med gluhi in naglušnimi. In kako naj bi naša gluha populacija izvedela kaj o veri in verovala v Jezusa, če nam o njem na splošno duhovniki ne spregovorite v našem jeziku? Kako naj bi Boga ljubili, če nam večini ni omogočeno, da bi slišali, da smo s strani Boga tudi mi gluhi in naglušni ljubljani in da je tudi za nas gluhe in naglušne Jezus šel na križ? Ali želi Jezus podeliti svoj mir, odpuščanje in večno življenje tudi gluhim in naglušnim? Slišči kristjani imate pogosto velika, lepa in slovesna praznovanja vsepovsod po slovenskih cerkvah, ampak gluhi smo redko kdaj zraven. Zakaj? Ker mislimo, da so obredja in cerkvena praznovanja samo za vas, slišče. Saj vas ne razumemo. Veste, mi smo vajeni živeti na obrobju družbe. Ali naj živimo tudi na obrobju Cerkve ali celo zunaj Cerkve še naprej? Mislim, da si Jezus tega ne bi želel. Jezus je sicer pozdravil gluhega, vrnil mu je sluh. Nam gluhim, ki živimo v tem času, se sluh verjetno nikoli ne bo vrnil. Tudi tega ne pričakujemo, ker smo gluhi s svojo gluhoto zadovoljni. Samo slišči bi nam morali dovoliti in omogočiti, da smo to kar smo. Slišči govorite, da Bog želi, da sprejmemo sebe v svojih omejenostih. Mi

našo drugačnost sprejemamo iz dneva v dan. To kar bi si želeli, je to, da bi Cerkev tudi nam, gluhim in naglušnim, prisluhnila. Kljub vsemu, kar je v bilo v besedilu omenjenega, vsaj nekateri gluhi, ki smo še bili deležni krščanske vzgoje doma, lahko rečemo: Cerkev, hvala ti, kar si naredila za nas. Verujemo, da Cerkev vodi Sveti Duh. Tudi gluhi smo Božji otroci. Gluhi smo po telesu nismo pa po srcu. Spoštovane bralke in spoštovani bralci, v letu vere prosimo Boga, da bi tako škofje kot duhovščina na slovenskem imeli večji občutek za potrebe duhovne oskrbe nas gluhih in naglušnih.

P raznovanje zavetnika PGNS

Ob godu zavetnika gluhih in naglušnih sv. Filipa Smaldoneja je Pastoralna gluhih in naglušnih v sodelovanju s Pastoralnim središčem gluhih in naglušnih Novo mesto - Šmihel, 9. junija 2012, organizirala srečanje gluhih in naglušnih katoličanov Slovenije.

Tovrstno srečanje ob godu našega zavetnika se je prvič začelo lansko leto. Srečanja se je udeležilo približno trideset gluhih in naglušnih. Ob 10 h nas je sprejel župnik župnije Novo mesto –

Šmihel g. Igor Stepan. Začeli smo s sveto mašo v slovenskem znakovnem jeziku (SZJ). Po sveti maši smo se v Baragovem zavodu zbrali na plenumu, kjer smo predstavili stanje v obstoječih pastoralnih centrih za gluhe in naglušne. Med ostalim smo spregovorili tudi o tem, kateri so razlogi, da je katoliška cerkev na Slovenskem šele v zadnjem času začela bolj organizirano duhovno oskrbovati gluhe in naglušne. Znano je, da so nekatere verske organizacije v Sloveniji veliko prej kot katoliška cer-

Foto: Igor Stepan

kev začele gluhih in naglušnim posredovati svoja verska izročila v materinem jeziku gluhih in naglušnih, to je v slovenskem znakovnem jeziku. Po plenarnem srečanju smo se odpravili na kosilo. Srečanje smo nadaljevali z obiskom stolne cerkve sv. Nikolaja, kjer nas je sprejel tamkajšnji župnik in kanonik dr. Silvester Fabijan. Srečanje smo zaključili z izletom na grad Otočec. Organizacijo omenjenega srečanja je pripravila tolmačka ga. Jožica Kupljenik, za kar se ji udeleženci iskreno zahvaljujemo. Za

srečanje v Novem mestu smo se odločili iz razloga, da bi gluhe in naglušne iz novomeške škofije spodbudili k udeležbi na naših rednih mesečnih srečanjih gluhih in naglušnih, saj je skupnost gluhih in naglušnih v Novem mestu še relativno mlada. Pastoralni center gluhih in naglušnih Novo mesto je bil ustanovljen na drugo nedeljo v septembru 2011 s znakovno sveto mašo, ki jo je v kapelici Baragovega zavoda v znakovnem jeziku daroval voditelj Pastoralne gluhih in naglušnih na slovenskem. Od takrat svete maše v slovenskem znakovnem jeziku v novomeški škofiji potekajo vsako drugo nedeljo v mesecu ob 15.00 oz. ob 16.00. Po vsaki sveti maši imamo še kateheze oziroma pouk odraslih v veri ter druženje. Škofijskemu ordinariatu, škofijski Karitas, župniji Novo mesto Šmihel ter sestram hčera Marije Pomočnice se v imenu gluhih in naglušnih zahvaljujem, da ste nas sprejeli v svojo sredo in nam omogočili, da imamo gluhi in naglušni možnost spoznati, da smo tudi mi od Boga ljubljene in deležni Jezusovega odrešenja.

Družinski dnevi gluhih in naglušnih v Portorožu

Od 1. do 6. oktobra 2012 smo v Portorožu, v sodelovanju s slovensko Karitas, že drugič imeli tako imenovane družinske dneve za gluhe in naglušne.

Bivali smo v Sončni hiši, ki je v lasti slovenske Karitas. Tedna, ki ga je vodil voditelj Pastoralne gluhih in naglušnih na slovenskem, se je udeležilo 22 gluhih in naglušnih in sicer iz PCGN Maribor, PCGN Ptuj, PCGN Ljubljana in PCGN Kranj. Dnevi so

bili pestri, zanimivi in sončni. Le veter je pihljal ves čas. Kdor je hotel, se je ob 7.00 zjutraj udeležil znakovne svete maše. Zanimivo je, da se je svetih maš udeleževala večina udeležencev. Po maši je sledila telovadba. Nadaljevali smo z zajtrkom. Ob 9.00 so se začele delavnice na temo: prijateljstvo (1. dan), smisel življenja (2. dan), stiske in nevšečnosti (4. dan), odpuščanje (5. dan). Sledile so ročne delavnice, pri katerih smo

iz das mase izdelovali različne predmete. Iz posebne barvne mase smo izdelovali ogrlice in zapestnice ter iz filca broške. Po kosilu je čas bil namenjen sprehodom in pogumni so si privoščili tudi kopanje na odpr-

tem morju. Bolj prijetno je bilo kopanje v bazenu. Kakor lani, smo si v torek privoščili izlet z ladjico v Izolo. Kdor je hotel, si je v sredo privoščil dan zase, saj je bila možnost, da se po zajtrku odpravimo po svoje in se v Sončni hiši spet dobimo šele zvečer. Dnevi so minevali zelo hitro in sobota, dan slovesa, se je približevala. V imenu PGN-ja in udeležencev se še posebej zahvaljujemo našim trem kuharicam: ge. Milki, ge. Mariji in ge. Mihaeli, ki so zelo dobro poskrbele, da naša telesa ne bi omagala. Zahvala gre tudi slovenski Karitas, da nam je omogočila počitniške dneve po ugodni ceni ter g. Marjanu – hišniku, ki je vsak dan poskrbel za jutranjo kavico, kruh in pecivo. Iskren Bog lonaj vsem. Pa nasvidenje na naslednji družinskih dnevih 2013.

Leto vere

Papež Benedikt XVI. je z apostolskim pismom *Vrata vere* (*Porta fidei*) razglasil leto vere, ki bo na ravni vesoljne Cerkve potekalo od 11. oktobra 2012 do 24. novembra 2013.

Razlaga logotipa

Na kvadratnem polju je upodobljena ladja, ki pluje na valovih, kar simbolizira Cerkev. Jambor je križ, na katerem se pne jadro, ki ga v logotipu predstavlja monogram IHS. Krog v ozadju nakazuje sonce, v povezavi z monogramom pa evharistijo.

Troedini in usmiljeni Bog, prosimo te, da bi v letu vere gluhi in naglušni našli svoje mesto v Cerkvi na slovenskem!

Pastorala gluhih in naglušnih severne primorske

Ustanovljen Pastoralni center gluhih in naglušnih v Novi Gorici

S pomočjo Medobčinskega društva invalidov Severne Primorske (MDISP), Društva gluhih in naglušnih Severne Primorske (DGNSP) ter župnije Kristusa Odrešenika – Nova Gorica, je v soboto 10. novembra Pastorala gluhih in naglušnih Slovenije začela s svojim delovanjem še v Novi Gorici in tako ustanovila še sedmi območni pastoralni center gluhih in naglušnih v Sloveniji. Sedež omenjenega območnega Pastoralnega centra (PCGN Nova Gorica) bo v župniji Kristusa Odrešenika. Na ta način se bomo s strani katoliške cerkve na slovenskem in preko omenjenega pastoralnega centra prizadevali za duhovno oskrbo gluhih in naglušnih v omenjeni regiji.

Vključitev Pastorale gluhih in naglušnih Slovenije v duhovno oskrbo invalidov

Severne primorske (gluhih in naglušnih) poteka v sklopu projekta »občina po meri invalidov« v katerega je župnija Kristusa Odrešenika vključena. V imenu PGNS se Mestnemu društvu invalidov, Društvu gluhih in naglušnih in župniji Kristusa Odrešenika zahvaljujem, da nam omogočate delovanje v vašem kraju.

Srečanje gluhih in naglušnih z ljubljanskim nadškofom

Mesto in vloga gluhih in naglušnih v Cerkvi na slovenskem

Pastoralni center gluhih in naglušnih Ljubljana je v soboto, **1. decembra 2012 ob 16.00**, organiziral srečanje gluhih, naglušnih in tolmačev SZJ z ljubljanskim nadškofom in predsednikom Slovenske škofovske konference (SŠK) msgr. dr. Antonom Stresom. Srečanje je potekalo na temo: **pomen slovenskega znakovnega jezika in vloga gluhih in naglušnih v katoliški Cerkvi**. Več o omenjenem srečanju v naslednji številki *Prisluhnite nam!*

Foto: Robi Krumpak, Foto ZORIN

G

ledališki festival gluhih 2012

V soboto, 20. oktobra 2012 je v mariborskem Narodnem domu potekal ledališki festival gluhih, ki ga je organiziralo Društvo gluhih in naglušnih (DGN) Maribor-Podravje.

Na festival se je prijavilo 5 društev iz Slovenije: DGN Maribor, DGN Ptuj, DGN Krško, DGN Ljubljana (Zadobrova in mestno društvo) ter iz DGN Severna primorske (Nova Gorica). Na programu je bilo 13 različnih točk: igra, pantomima, ples, karaoke ter odlomki, ki so se nanašali na aktualne delavske reforme. Med nastopajočimi so bili tudi gluhi in naglušni iz DGN Maribor, ki so že nekaj let člani Pastoralnega centra gluhih in naglušnih Maribor na Malečniku: Vera, Vesna, Jože K., Marcel ter Majda in Bedo. Točka, v kateri so nastopali, je imela naslov »Služba«. Na-

stopajoče točke na festivalu so bile: Tišina, Na vlaku, Ustavil bi čas, Pomoč rok, Foto, Čez sto let, Optimistka in pesimistka, Ptica v duši, Začni dan z nasmehom na ustih, Zmešnjava, Radi te imamo, Služba in Zakaj, zakaj. Sam program sta povezovala in vodila gđč. Mirjana Drumlič - gluha Miss Slovenije in zelo zvest in dober nogometaš g. Aleš Škof. Obiskali so nas podžupan Mestne občine Maribor g. Milan Mikl, predsednica ZGNS ga. Frida Planinc ter direktorica šolskega centra za sluh in govor Maribor ga. Dunja Petak. Bilten s programom za ta kulturni dogodek je vseboval tudi kulturne dogodke iz preteklosti našega društva. Nastopajoči na letošnjem festivalu so bili gluhi in naglušni, slišči ter gluho slepi. Gluhi so nastopali v svojem materinem jeziku, to je v slovenskem znakovnem jeziku (SZJ). Program sta prevajali tolmački ga. Marija Koser in ga. Zlatka-Kaja HOTZL. Nastopajoči so z določenimi točkami pokazali svoj talent. Nastopajoči iz Mariborskega društva gluhih in naglušnih so nam v točki »SLUŽBA« DELAVSKE REFORME –TOREJ DELATI DO 75 LET na komičen način predstavili obetajoče se reforme v pokojninskem sistemu. Po programu je sledilo fotografiranje, skupno druženje in klepet. Zadovoljstva in veselja pri nastopajočih po številnih čestitkah za odličen nastop ni bilo mogoče skriti. Program je bil pester, nastopajoči pa so svoje vloge odlično zaigrali. Iskrene čestitke!

Besedilo in fotografija: Jana in Milan Mertik

K

ako se pravilno reče: gluhi ali gluhonem?

Marsikateri slišечи namesto, da bi za gluhe rekli gluha oseba ali gluhi/-a rečejo gluhonem/-a.

Na svetu, tudi v Sloveniji, je zelo malo gluhih, ki bi dobesedno bile gluhoneme osebe. In kaj pravzaprav pomeni gluhonem, kdaj govorimo o gluhonemi osebi? Gluhonema oseba je le tista oseba, ki bodisi iz zdravstvenih, psihičnih, kognitivnih ali drugih razlogov ni razvila ne glasovnega ne znakovnega jezika. Zato je za gluhe neprevidna uporaba zastarelega izraza »gluhonem« lahko zaničevalna oz. žaljiva. Izraz gluhonem izhaja še iz starih časov, ko se gluhih ni priznavala pravica do naše materinščine in učenja v znakovnem jeziku. Ker so gluhi s težavo osvajali govorni jezik, večina pa ga nikoli niti ni osvojila, so take osebe poimenovali gluhonemi. Na srečo je danes v večini držav po svetu gluhih osebam priznana pravica do uporabe materinščine in je znakovni jezik enakopraven govornemu jeziku. To velja tudi za Slovenijo.

V

znakovnem jeziku je mogoče tudi zapisovati

V svetu je doslej bilo kar nekaj poskusov, da bi v posebnih sistemskih znakih začeli zapisovati znakovni jezik.

Med izobraženimi gluhih in naglušnih, ki so obvladali znakovni jezik, je že dolgo časa tlela želja, da bi začeli zapisovati pogovor, svoje misli, poezijo v bolj prikladni pisavi, kot je to abecedna pisava, ki na žalost ne more izraziti lepote, vizualnosti in gibljivosti znakovnega jezika.

Danes se je v svetu najbolj uveljavila tako imenovana Sutton SignWriting ali Suttonina znakovna pisava (SZP), ki je vizualna in mednarodna. Ustanovi za Sutton SignWriting je uspelo standardizirati vse možne kretnje, gibe v prostoru, mimiko obraza in dinamiko kretenj.

Pisava je dobila ime po njeni iznajditelji **Valerie Sutton**, ki je s svojo ekipo prvi poskus zapisovanja znakovne govorice začela v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Danes je Suttonina znakovna pisava v uporabi v več kot štiridesetih državah sveta. Najbolj pogosto je v uporabi v evropskih državah. Osnovna zakonitost Suttonine znakovne pisave je ta, da znake, tako za črke kot za besede, zapisujete na način kot jih kretate vi, ki zapisujete in ne kot vas vidi opazovalec. Vi

opazujete kretnje vaših rok in ne kdo drug. Vi boste zapisovali vaše kretnje in ne kdo drug. To se pravi pri zapisovanju znakovnega jezika v SZP se v vsakem primeru morate postaviti v vlogo govornika, ne glede ali gre za vaše besede ali za besede sogo- vornika. Suttonina znakovna pisava se ne ukvarja s slovnico znakovnega jezika, saj je to stvar lokalnih znakovnih jezikov, ampak zadeva le pravila vizualnega zapisovanja kretenj, dinamike ter gibov v prostoru. Pravopis SZP vsebuje 7 simbolnih kategorij, ki so razdeljene na 30 simbolnih skupin. Več o Suttonini znakovni pisavi bomo spregovorili na naših rednih mesečnih srečanjih.

Slovenski znakovni jezik doslej le kot ustni jezik

Odkar je v Republiki Sloveniji gi gluhih in naglušnim slovenski znakovni jezik uradno priznan za materni jezik, slovenskemu znakovnemu jeziku še vedno lahko odpiramo novo stran v zgodovini.

V Pastoralni gluhih in naglušnih Slovenije se bomo prizadevali za opismenjevanje gluhih in naglušnih v Suttonini znakovni pisavi. V ome- njeni znakovni pisavi redko kdaj besede zapisujemo s črkami (ročna abeceda), ampak v glavnem zapi- sujemo znake - besede. Črkujemo edino posebne izraze, kot so imena oseb ali besede, za katere še nima- mo kretenj. V Suttonini znakovni pisavi lahko pišemo ročno ali celo po računalniku, saj za to obstaja po- seben računalniški program. Uče-

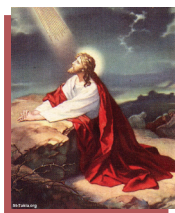
		Palm of Hand Front View Parallel Wall Plane
		Side of Hand Front View Parallel Wall Plane
		Back of Hand Front View Parallel Wall Plane
		Palm of Hand Top View Parallel Floor Plane
		Side of Hand Top View Parallel Floor Plane
		Back of Hand Top View Parallel Floor Plane

nje znakovne pisave znakovnega jezika je idealno tako za tolmače kot za gluhe in naglušne pa tudi za slišče, ki obvladajo znakovni jezik. V Sutton SignWriting zapisujemo bodisi vodoravno bodisi navpično,

čeprav je besedilo v navpičnem zapisovanju bolj pregledno. V Suttonini znakovni pisavi lahko nastaja tudi različna literatura med katere književnost gluhih ima zelo pomembno mesto.

Očenaš v slovenskem znakovnem jeziku (SZJ) zapisan v Suttonini znakovni pisavi (SZP)

Oče naš v nebesih posvečeno bodi tvoje ime.

Pridi k nam tvoje kraljestvo . Zgodi (se) tvoja volja kakor v nebesih

tako na zemlji . Daj nam danes naš vsakdanji

kruh in odpusti nam naše dolge kot tudi

mi odpuščamo svojim dolžnikom in ne vpelji nas

v skušnjo temveč reši nas hudega . Amen .

Kaj je greh?

Greh je dejanje, s katerim prizade-nem Boga, bližnjega in samega sebe. Kdor ne veruje v Boga, ne govori o gre-hu, ampak le o krivici.

Če mogoče ne razumemo, kaj je greh, potem lahko izjavimo: jaz nimam grehov. Sam kot duhovnik priznam, da nisem brez greha in še kako potrebujem sveto spo-ved. Zavedam se lastne šibkosti, pa čeprav se trudim, da bi bil boljši. Pa mi vedno ne uspe. Sveto spoved potrebujem zato: 1. da bi se pri sveti spovedi spravil z Bogom, 2. da bi prosil odpuščanja za svoje grehe in malomarnosti, 3. da bi pri Bogu in samemu sebi sklenil, da se bom poboljšal, 4. da bi krivico ali škodo (tudi duhovno) popravil. 4. da bi v polnosti zaživel Božje otroštvo. Greh nista samo umor in kraja, ampak je lahko še marsikaj. **Greh je tudi:** sovraštvo; prepir; zamere; jeza; neodpuščanje; pre-šuštvo (varanje moža ali žene v zakonu); neupoštevanje prometnih predpisov; raz-lične oblike zlorab položaja, stvari in oseb; opravljanje (širjenje resnic, o kom, ki jih pa ne bi smel povedati naprej); obrekovanje (širjenje neutemeljenih neresnic o kom – laži); ljubosumje; ne sprejemanje in nespo-štovanje samega sebe ter drugih ljudi; one-snaževanje in uničevanje narave – Božjega

stvarstva; nezmernost v pijači, ki pelje v alkoholizem; neobvladljiva spolnost, ki pelje v zasvojenost s spolnostjo; uporaba snovi, ki peljejo v odvisnost - mamila; za-nemarjanje lastne vere; jeza do Boga in do soljudi; splav; ... Ko imamo na vesti našte-te grehe, najprej opravimo sveto spoved in se nato šele udeležujemo svetega obhajila. Pri sveti maši je vsak človek dobrodošel: tudi neverujoči in drugače verujoči, le da upoštevajo bonton obnašanja v cerkvi in pri svetih obredih. Drugače pa je s svetim obhajilom: svetega obhajila se ne more udeležiti kdor koli in kadar koli.

Kdaj pri sveti maši lahko prejmem sveto obhajilo, kdaj pa ne?

Za prejem svetega obhajila je potrebna osebna vera v osebnega Troedinega Boga, življenje po Božjih zapovedih, oziroma oblikovana in čista vest.

Kdaj pri sveti maši lahko prejmemo sveto obhajilo kdaj pa ne?

Za prejem svetega obhajila je potrebna osebna vera v Troedinega Boga, oblikovana in čista vest in življenje po Božjih zapovedih. Svetega obhajila zato ne prejemam, če:

1. ne verujem v Boga,
2. nisem katoličan,
3. ne hodim k sveti maši ob nedeljah in zapovedanih praznikih,
4. ne hodim k sveti spovedi,
5. me bremenijo težki grehi,
6. če živim v zunaj zakonski skupnosti (če me ne veže obstoječa cerkveno sklenjena zakonska zveza, je potrebno najprej urediti svoj zakonski stan),
7. če sem samo civilno poročen, cerkveno pa ne (če me ne veže obstoječa cerkveno sklenjena zakonska zveza, je potrebno najprej urediti svoj zakonski stan),
8. če imam predzakonske spolne odnose.

Ne spreglejmo: kljub temu, da se mogoče ne moremo udeležiti svetega obhajila, smo pa k sveti maši vedno dobrodošli! Bog

nikogar in nikoli ne zavrača. Bog razume, da smo nepopolni, ljubi vsakega človeka, tudi grešnika. Bog privošči vsakemu človeku, da si prizna, kdo in kakšen je in da to prizna tudi njemu - Bogu, da bi tako postal svoboden od navezanosti na greh in razvade, da bi postal miren v sebi in srečen v okolju, v katerem živi ter srečen v božji navzočnosti.

Odpri pisarne Pastoralne gluhih in naglušnih Slovenije

Glui in naglušni iz ljubljanskega konca se že tretje leto srečujemo v župniji Ljubljana - Črnuče.

V tamkajšnji cerkvi svetega Simona in Juda vsako četrto nedeljo v mesecu ob 15.00 (zimski čas) oz. ob 16.00 (poletni čas) potekajo svete maše, po sveti maši v

Slomškovem domu pa še naša srečanja. V Slomškovem domu bo v prvem nadstropju začela delovati tudi pisarna PGNS. **Pisarna bo začela delovati v mesecu decembru 2012 in sicer vsak torek od 10.00 do 12.00.** V tem času bo v pisarni možnost pridobiti člansko izkaznico PGNS, opra-

viti prijavo na sveti krst, poroko, naročiti svete maše, pogovor z duhovnikom – svetovanje, V tem času in med uradnimi urami v spodnjih prostorih Slomškovega doma lahko potekajo srečanja gluhih in naglušnih ob pogovoru, kavici in družab-

nih igrah. Lahko se dogovorimo, da v tem času organiziramo različne delavnice za upokoјence in tiste, ki imate prosti čas. Torej z mesecem decembrom 2012 ob torkih med 10. in 12.00 uro lepo vabljeni bodisi v pisarno PGNS ali pa na druženje.

Članska izkaznica PGNS

Po prvem januarju 2013 bo Pastoralna gluhih in naglušnih Slovenije (PGNS) svojim članom začela izdajati članske izkaznice.

Člani PGNS lahko postanete: gluhi, naglušni, slišči svojci, ki imate v družini gluhega ali naglušnega člana, osebe s polžkovim vsadkom ter slišči prijatelji gluhih in naglušnih in sicer ne glede na to

kje v Sloveniji živite. Na eni strani izkaznice bodo podatki PGNS (vizitka), na drugi strani pa podatki območnega Pastoralnega centra gluhih in naglušnih PCCGN, kateremu član pripada, ime in priimek člana, evidenčna številka PGNS, podpis PGNS ter podpis člana. Člani PGNS ste lahko deležni dodatnih ugodnosti, kot so popusti pri romanjih, izletih in drugih plačljivih programih, ki jih izvaja PGNS. Ker se v zadnjem času Pastoralna gluhih in naglušni reorganizira, vam svetujemo, da si priskrbite in tudi formalno uredite svoje članstvo pri nas. Za izdajo PGNS članske izkaznice je potrebno izpolniti poseben obrazec, dostaviti fotografijo (dimenzija fotografije kot za osebno izkaznico) in vaš podpis. Vse to lahko uredite bodisi po nedeljskih srečanjih za gluhe in naglušne, bodisi v pisarni PGNS ob torkih med uradnimi urami.

Volitve v pastoralni svet

Po večletnem delovanju dveh pastoralnih centrov (Ljubljana in Maribor) bo PGNS decembra izvedla volitve v Pastoralni svet. Pastoralna sveta bosta konstituirala

na v januarju 2013 in bosta tako začela s svojim delovanjem. Volitve bodo decembra po redni nedeljski sveti maši.

Sveta spoved v SZJ v adventnem času

Obveščamo, da bo v adventnem času po vseh pastoralnih središčih duhovnik na razpolago za sveto spoved. Sveto spoved bo možno opraviti tudi v znakovnem jeziku. Vsi gluhi in naglušni, ki pri maši želite prejemati sveto obhajilo, vam svetujem, da zagotovo v adventnem času (pred Božičem) opravite sveto spoved. Sveto spoved lahko opravite že pred adventom in sicer pred in po vsaki znakovni sveti maši ali pa po vsakem srečanju gluhih in naglušnih. Bogu hvala, da smo vsaj nekateri duhovniki pri sveti spovedi na razpolago tudi v znakovnem jeziku.

Sveta maša s tolmačem na sveti večer: 24.12.2012

V Pastoralni službi gluhih in naglušnih bomo poskrbeli, da bi sveta maša svetega večera bila dostopna tudi gluhim in naglušnim po vseh krajih-župnijskih cerkvah na slovenskem, kjer so doslej redno potekale znakovne svete maše. Na sveti večer bodo svete s tolmačem SZJ v naslednjih župni-

jah: **Kranj – Šmartin:** 20.00, **Ljubljana – Ježica:** 18.30, **Malečnik:** 17.00, **Nova Gorica – Kristus Odrešenik:** ura bo naknadno objavljena po sms, **Novo mesto – Šmihel:** 18.00, **Ptuj – sv. Ožbalt** 00,00 (polnočnica). Ob tej priložnosti bodo sedeži za gluhe in naglušne rezervirani od spredaj.

Božična sveta maša v SZJ na Črnučah: 25.12.2012 ob 15.00

Slovesna božična sveta maša za gluhe in naglušne bo v slovenskem znakovnem jeziku potekala v župnijski cerkvi sv. Simona in Juda Tadeja na Črnučah, v torek 25. decembra ob 15.00. Po sveti maši navzoči vabljeni v Slomškov dom na druženje in pogostitev. Kar se tiče srečanja po sveti maši se pridnim gospodinjam priporočamo za pecivo, piškotke, obložene kruhke in pijačo, ki jih pred sveto mašo lahko oddate v Slomškov dom. K Božični sveti maši in srečanju po maši na Črnučah vabljeni gluhi in naglušni, vaši slišeči svojci, kakor tudi prijatelji gluhih in naglušnih iz vse Slovenije. **Naslov: Slomškov dom, Stare Črnuče 13, Ljubljana.**

Spletna stran Pastorale gluhih in naglušnih

V Pastorali gluhih in naglušnih Slovenije razmišljamo, da bi odprli lastno spletno stran. Ko bo spletna stran urejena, nas boste dobili na: <http://www.pastorala.gluhi-naglusni.si>. Iz finančnih razlogov še nismo v stanju, da bi si naročili domeno. Upamo, da bomo v prihodnjem letu z ustreznih

naslovov vendar prejeli kakšna finančna sredstva, ki bi nam zagotovila vsaj osnovno delovanje. Sredstva, ki jih SŠK (Slovenska škofovsko konferenca) zadnji dve leti namenja Pastorali gluhih in naglušnih so namenjena le kritju potnih stroškov. Ostalih prihodkov PGNS nima.

Zahvala

Vsem župnikom in župnijam, ki Pastorali gluhih in naglušnih Slovenije že nekaj časa omogočate uporabo cerkve za znakovne svete maše in župnijske prostore za kateheze ter naša srečanja, se v imenu PGNS in njenih članov iskreno zahvaljujem. Bog vam povrni z obiljem blagoslova tako v vašem osebnem življenju kot v vašem pastoralnem delu za župnijo in župljane.

Koledar pomembnejših dogodkov v letu 2012-2013

- **nedelja, 02.12.2012** – po sveti maši volitve pastoralnega sveta PCGN Maribor na Malečniku,
- **nedelja, 23. 12. 2012** – po sveti maši volitve pastoralnega sveta PCGN Ljubljana na Črnučah,
- **ponedeljek, 24.12.2012** – sveta maša svetega večera prevajana v SZJ s po-

- močjo tolmača bo v naslednjih župnijah: **Kranj-Šmartin**, **Malečnik** pri Mariboru, **Nova Gorica** – Kristus Odrešenik, **Novo mesto** - Šmihel, **Ptuj** – sv. Ožbalt, **Ljubljana** – Ježica,
- **torek, 25.12.2012 ob 15.00** - božična znakovna sveta maša in srečanje gluhih in naglušnih na Črnučah (Ljubljana),

- **nedelja, 31.03. 2013 ob 16.00** - veliko-nočna znakovna sveta maša in srečanje gluhih in naglušnih na Črnučah,
- **od 29.04 - 2. maja 2013** – romanje gluhih, naglušnih in svojcev gluhih v Medžugorje,
- **sobota, 18. 05. 2013 ob 17.00** – romanje gluhih in naglušnih Mariborske nadškofije na Ptujsko goro,
- **nedelja, 26.05.2013 ob 17.00** – romanje gluhih in naglušnih Ljubljanske nadškofije na Brezje,
- **sobota, 08.06.2013** – Filipova sobota in vseslovensko srečanje gluhih in naglušnih kristjanov Slovenije (kraj srečanja bo določen naknadno).
- **V drugi polovici avgusta 2013** – poletni tabor za gluhe in naglušne otroke v Portorožu,
- **30.09.-05.10.2013** - Družinski dnevi v Karitasovi Sončni hiši v Portorožu.

Svete maše v slovenskem znakovnem jeziku

Ker na slovenskem svete maše v slovenskem znakovnem jeziku mašuje le en duhovnik, znakovne svete maše potekajo po naslednjem sporedu:

- **MARIBOR** (župnija sv. Peter na Malečniku) – **prva NEDELJA v mesecu:** 15.00 (zimski čas)/16.00 poletni čas,
- **NOVO MESTO** (župnija Novo mesto -Šmihel) – **druga NEDELJA v mesecu:** 15.00 (zimski čas)/16.00 poletni čas,

- **KRANJ** (župnija Kranj-Šmartin) – **tretja NEDELJA v mesecu** ob 10.00
- **LJUBLJANA** (župnija Ljubljana-Črnuče) – **četrti NEDELJA v mesecu:** 15.00 (zimski čas)/16.00 poletni čas,
- **PTUJ** (župnija Ptuj-sv. Ožbalt) – **tretja SOBOTA v mesecu:** 15.00 (zimski čas)/16.00 poletni čas.

Dodatno obvestilo: v cerkvi sv. Frančiška (župnija Ljubljana-Šiška) je nedeljska sveta maša ob 10.00 prevajana v SZJ.

Delavnice v slovenskem znakovnem jeziku

- **MARIBOR** (župnija Malečnik) – po nedeljski znakovni sveti maši (prva nedelja v mesecu),
- **NOVO MESTO** (župnija Novo mesto -Šmihel) – po nedeljski znakovni sveti maši (druga nedelja v mesecu),
- **LJUBLJANA** (župnija Ljubljana-Črnuče) – **četrti NEDELJA v mesecu** (po znakovni sveti maši),
- **NOVA GORICA** - **druga SOBOTA v mesecu** ob 15.00 (zimski čas)/16.00 poletni čas.
- **PTUJ** (župnija Ptuj – sv. Ožbalt) – **tretja SOBOTA v mesecu** (po znakovni sveti maši),
- **CELJE** (župnija Celje – sv. Duh) – **četrti SOBOTA v mesecu** ob 15.00 (zimski čas)/16.00 poletni čas.

U

radne ure pisarne PGNS

Vsak torek: 10.00 – 12.00. Če je na torek državni ali cerkveni prazniki PGNS nima uradnih ur!

R

očna abeceda in abeceda v Suttonini znakovni pisavi

A			I			S		
B			J			Š		
C			K			T		
Č			L			Z		
D			M			Ž		
E			N			U		
F			O			W		
H			R			Q		

S

lovarček

Milost – nezaslužen in zastonjski božji dar. Dosedanja slovenska teološka kretnja za to besedo ni najbolj posrečena (beseda se kreta isto kot milina). Milost je veliko več kot dobrota, nikakor pa ne pomeni miline.

Amen – beseda izvira iz aramejskega jezika in v prevodu pomeni *tako je, tako*

bodi. V slovenski transkripciji so to besedo izgovarjali bodisi kot **amén** ali pa **aimén**. Izraz uporabljajo tudi judje in muslimani.

Aleluja – beseda izvira iz hebrejščine in pomeni: *Hvalite Gospoda!*

Glasilno izdaja: Pastoralna gluhih in naglušnih Slovenije, PGNS • Urednik: Edi Strouhal, koordinator PGNS • Naslov uredništva: Stare Črnuče 13, 1231 Ljubljana • e – mail: pastorala.gn@gmail.com • Lektorirala: Alenka Vojska Kušar, dr. med. • Fotografije: arhiv PGNS • Oblikovanje: Salve d.o.o. Ljubljana (P. Belak) • Fotografija na naslovnici: Jože Šenk